I

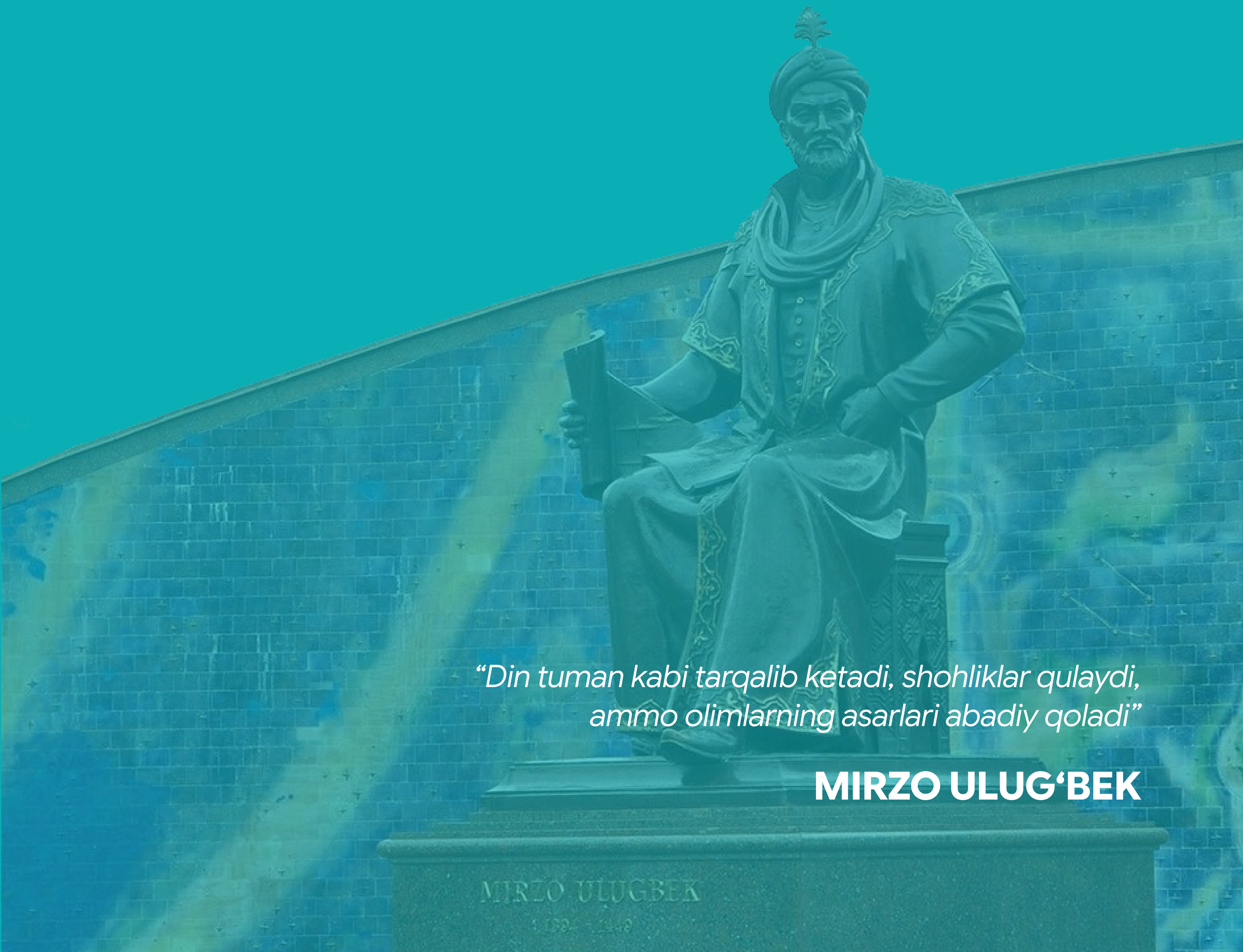
Bob

ZAMONAVIY MAKTABDA BOLALAR UCHUN QO‘SHIMCHA TA’LIMNING NORMATIV-HUQUQIY TA’MINOTI

1.1. Konseptual va strategik hujjatlar

1.2. Ta’lim jarayonini tashkil etishni tartibga soluvchi hujjatlar

1.3. Metodik tavsiyalar

“Din tuman kabi tarqalib ketadi, shohliklar qulaydi,
ammo olimlarning asarlari abadiy qoladi”

MIRZO ULUG‘BEK

Mazkur bo‘lim zamonaviy maktabda bolalar uchun qo‘shimcha ta’limni tashkil etishning normativ-huquqiy asoslariga bag‘ishlangan bo‘lib, uchta yo‘nalishni qamrab oladi: konseptual va strategik hujjatlar; ta’lim jarayonini tashkil etishni tartibga soluvchi hujjatlar; metodik tavsiyalar.

1.1. Konseptual va strategik hujjatlar

Maktabdagi qo‘shimcha ta’limning normativ-huquqiy asoslari O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonun, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon, farmoyish va qarorlari, shuningdek, ta’lim sohasini tartibga soluvchi tegishli vazirlik va idoralarning me’yoriy hujjatlari hamda hududiy va mahalliy darajada qabul qilingan normativ hujjatlarga asoslanadi. Ayrim amaliy masalalar ta’lim tashkilotlarining mahalliy normativ hujjatlarida aniqlashtiriladi va mustahkamlanadi.

Muhim

Bolalar uchun qo‘shimcha ta’limning o‘ziga xos jihatlaridan biri — bu jarayonlarning boshqa ta’lim turlariga qaraganda kamroq reglamentlashtirilganidir: bu sohada qat’iy yagona ta’lim standarti mavjud emas va ko‘plab qoidalar tavsiyaviy xarakterga ega.

Normativ tartibga solishning darajalari

Normativ hujjatlar	Davlat (respublika) darajasi	Hududiy va mahalliy daraja
	O‘zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi O‘RQ–637-son “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuniga muvofiq, davlat hokimiyati organlarining ta’lim sohasidagi vakolatlariga quyidagilar kiradi: • ta’lim sohasida yagona davlat siyosatini ishlab chiqish va amalga oshirish; • uzluksiz ta’lim tizimini, jumladan, qo‘shimcha ta’limni rivojlantirish bo‘yicha davlat dasturlarini qabul qilish va amalga oshirish; • davlat ta’lim standartlari va talablarini belgilash; • ta’lim muassasalari faoliyatini muvofiqlashtirish va nazorat qilish; • qo‘shimcha ta’lim tashkilotlari faoliyati uchun normativ-huquqiy bazani shakllantirish; • ta’lim sohasida xalqaro hamkorlikni amalga oshirish; • ta’lim sifati ustidan davlat nazoratini tashkil etish	Qoraqalpog‘iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahar mahalliy hokimliklarining vakolatlariga quyidagilar kiradi: • hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy xususiyatlarini hisobga olgan holda qo‘shimcha ta’limni rivojlantirish dasturlarini ishlab chiqish; • davlat maktabdan tashqari ta’lim muassasalari va “Kelajak markazlari” faoliyatini tashkil etish va moliyalashtirish; • mahalliy budjet mablag‘larini ajratish; • yoshlarning bo‘sh vaqtlarini mazmunli tashkil etishga qaratilgan to‘garaklar, seksiyalar va klublar faoliyatini qo‘llab-quvvatlash; • hududlarda qo‘shimcha ta’lim sifatini monitoring qilish va muvofiqlashtirish.

Qo‘shimcha ta’lim sohasidagi huquqiy munosabatlarni tartibga solish uchta yo‘nalishda amalga oshiriladi:

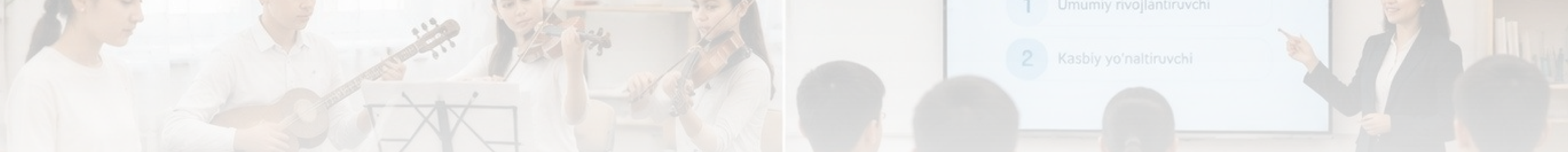
Tartibga solish		
	Ta’limiy munosabatlar O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonun, boshqa qonunlar hamda ta’lim sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlar bilan tartibga solinadi	**Subyektlari** • ta’lim oluvchilar, voyaga yetmagan ta’lim oluvchilarning ota-onalari (qonuniy vakillari); • pedagogik xodimlar va ularning vakillari; • ta’lim faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar; • davlat boshqaruvi organlari, mahalliy hokimliklar, ish beruvchilar va ularning birlashmalari.
	Mehnat munosabatlari O‘zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi, qonunlar va mehnat munosabatlarini tartibga soluvchi boshqa normativ-huquqiy hujjatlar bilan tartibga solinadi	**Subyektlari** • ish beruvchi (ta’lim tashkilotlari va ta’lim faoliyatini amalga oshiruvchi tashkilotlar); • pedagogik xodimlar;
	Fuqarolik-huquqiy munosabatlar O‘zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksi va unga muvofiq qabul qilingan boshqa normativ-huquqiy hujjatlar bilan tartibga solinadi	**Subyektlari** • buyurtmachi → ijrochi → iste’molchi (quyidagi munosabatlar doirasida); • ta’lim xizmatlari ko‘rsatish bo‘yicha shartnomalar; • qo‘shimcha ta’lim dasturlarini amalga oshirish bo‘yicha kelishuvlar; • ta’lim dasturlarini ta’minlash va moddiy-texnik qo‘llab-quvvatlashga oid munosabatlar.

Qo‘shimcha ta’limni rivojlantirishning strategik yo‘nalishlari

O‘zbekiston Respublikasida yoshlarning o‘zini o‘zi ro‘yobga chiqarishi, iste’dod va qobiliyatlarini rivojlantirish uchun keng imkoniyatlar yaratish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Shu munosabat bilan quyidagilar davlat siyosatining muhim vazifalari sifatida belgilangan: qo‘shimcha ta’lim tizimini rivojlantirish; yoshlarni fan, texnologiya, san’at va sportga keng jalb etish; “Kelajak markazlari” faoliyatini kengaytirish; zamonaviy kasbiy ko‘nikmalarni shakllantirish; raqamli va innovatsion ta’lim muhitini yaratish.

Muhim

Milliy maqsadlarga erishish bo‘yicha yagona reja bolalar va yoshlarning qobiliyatlari hamda iste’dodlarini aniqlash, qo‘llab-quvvatlash va rivojlantirishning samarali tizimini shakllantirishni nazarda tutadi. Bu — ijtimoiy adolatga erishishning muhim vositasi va ijtimoiy lift hisoblanadi.

Ta’lim sohasini modernizatsiya qilish, yoshlarning intellektual, ijodiy va kasbiy salohiyatini rivojlantirish maqsadida bir qator davlat dasturlari va milliy tashabbuslar amalga oshirilmoqda, jumladan:

- ta’lim yo‘nalishida — o‘quvchilarning kasbiy yo‘nalishini aniqlash platformasi, yoshlar volontyorlik platformasi, “Ustozlar ligasi” kasbiy mahorat tanlovi, Prezident maktablari va ijod maktablari, “Kelajak markazlari”, IT Park va raqamli texnologiya to‘garaklari, “Har bir bola uchun imkoniyat” dasturi;
- madaniyat yo‘nalishida — zamonaviy axborot-kutubxona markazlari, “Madaniyat volontyorlari” harakati, bolalar musiqa va san’at maktablari, yoshlar simfonik orkestri;
- sport yo‘nalishida (“Sport — sog‘lom hayot asosi” dasturi) — jismoniy tayyorgarlik milliy testlari, bolalar va o‘smirlar sport maktablari, “Har bir inson uchun sport” tashabbusi;
- demografiya va yoshlar siyosati yo‘nalishida — yoshlar bandligi va startaplarni qo‘llab-quvvatlash, oila va bolalarni qo‘llab-quvvatlash dasturlari.

Huquqiy-me’yoriy ta’minotning asosiy hujjatlari

O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi tomonidan amalga oshirilayotgan islohotlar doirasida bolalarning qo‘shimcha ta’lim bilan qamrovini kengaytirish, zamonaviy to‘garaklar faoliyatini yo‘lga qo‘yish, yoshlarning ijodiy va intellektual salohiyatini rivojlantirish ustuvor vazifa sifatida belgilanmoqda. Qo‘shimcha ta’lim tizimi quyidagi yo‘nalishlarni o‘z ichiga oladi:

- fan va texnologiyalar;
- san’at va madaniyat;
- sport va sog‘lom turmush tarzi;
- texnik ijodkorlik;
- axborot texnologiyalari;
- xorijiy tillar;
- kasb-hunarga yo‘naltirish.

Muhim

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan ilgari surilgan “Yangi O‘zbekiston” taraqqiyot strategiyasida ma’naviy barkamol, vatanparvar, mustaqil fikrlaydigan yoshlarni tarbiyalash ustuvor vazifa etib belgilangan. Bu jarayonda milliy va umuminsoniy qadriyatlar asosida ta’lim-tarbiya berish muhim ahamiyat kasb etadi.

Maqsadga erishish quyidagilar orqali amalga oshiriladi:

- 5 yoshdan 18 yoshgacha bo‘lgan bolalarni qo‘shimcha ta’lim bilan qamrab olishni kengaytirish;
- maktablarda to‘garak va seksiyalar faoliyatini rivojlantirish;
- yoshlarni sport, san’at va innovatsion faoliyatga keng jalb etish;
- pedagog kadrlarning kasbiy mahoratini oshirish.

Qo‘shimcha ta’limni rivojlantirishning asosiy yo‘nalishlari:

1. Qo‘shimcha ta’limni tashkil etish va boshqarish tizimini takomillashtirish.
2. Bolalar qo‘shimcha ta’limi infratuzilmasini modernizatsiya qilish va yangilash.
3. Qo‘shimcha ta’limning yagona avtomatlashtirilgan axborot tizimining normativ-huquqiy maqomini mustahkamlash va davlat xizmatlari tizimini takomillashtirish.
4. Qo‘shimcha ta’limni shaxsiylashtirilgan moliyalashtirish tizimini takomillashtirish.
5. Qo‘shimcha umumta’lim dasturlarini amalga oshirishda ta’lim mazmuni va o‘qitish metodlarini modernizatsiya qilish.
6. Bolalar qo‘shimcha ta’limining yagona ochiq ta’lim makonini shakllantirish.
7. Ijtimoiy-madaniy va ma’naviy-axloqiy qadriyatlar asosida tarbiyaviy faoliyatni tashkil etish.
8. Nogironligi bo‘lgan bolalarni ijtimoiy-madaniy reabilitatsiya qilishda qo‘shimcha ta’lim salohiyatini kuchaytirish.

1.2. Ta’lim jarayonini tashkil etishni tartibga soluvchi hujjatlar

O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonunida qo‘shimcha ta’lim ta’lim turlaridan biri sifatida e’tirof etilib, uni tashkil etish va amalga oshirishning umumiy huquqiy asoslari, shuningdek qo‘shimcha ta’lim sohasida davlat boshqaruvi organlari va mahalliy ijro etuvchi hokimiyat organlarining vakolatlari belgilangan.

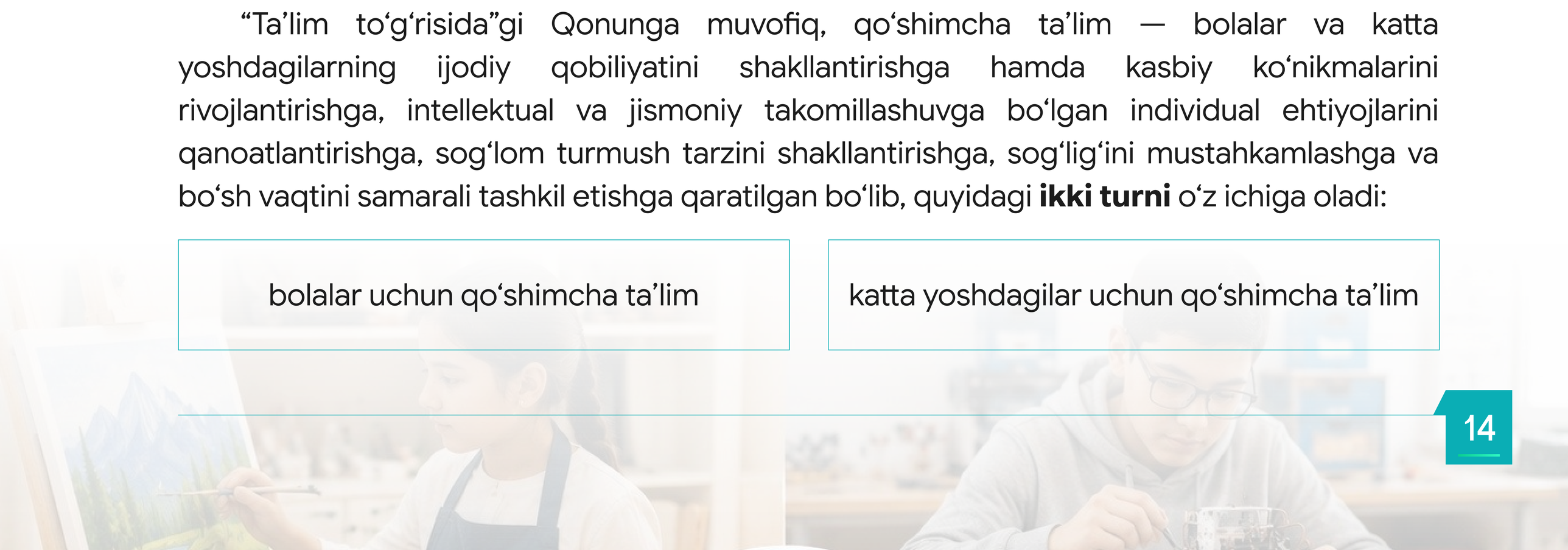
Mahalliy davlat hokimiyati organlarining vakolatlariga quyidagilar kiradi: davlat umumta’lim muassasalarida bolalar uchun qo‘shimcha ta’limni tashkil etishni subsidiyalash orqali ta’minlash (pedagog xodimlar mehnatiga haq to‘lash, o‘quv-uslubiy materiallar, jihozlar va inventarlarni xarid qilish — bino va kommunal xarajatlar bundan mustasno) O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilangan normativlarga muvofiq; davlat ta’lim tashkilotlarida bolalar uchun qo‘shimcha ta’lim dasturlarini tashkil etish va amalga oshirishni ta’minlash.

Muhim

Mahalliy davlat hokimiyati organlari bolalar uchun qo‘shimcha ta’limni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash huquqiga ega, jumladan subsidiya ajratish va boshqa davlat qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarini joriy etish orqali. Bunday qo‘llab-quvvatlash davlat umumta’lim muassasalari, shuningdek, qo‘shimcha umumta’lim dasturlarini amalga oshiruvchi nodavlat ta’lim tashkilotlarida ham tatbiq etilishi mumkin.

“Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonunga muvofiq, qo‘shimcha ta’lim — bolalar va katta yoshdagilarning ijodiy qobiliyatini shakllantirishga hamda kasbiy ko‘nikmalarini rivojlantirishga, intellektual va jismoniy takomillashuvga bo‘lgan individual ehtiyojlarini qanoatlantirishga, sog‘lom turmush tarzini shakllantirishga, sog‘lig‘ini mustahkamlashga va bo‘sh vaqtini samarali tashkil etishga qaratilgan bo‘lib, quyidagi **ikki turni** o‘z ichiga oladi:

bolalar uchun qo‘shimcha ta’lim	katta yoshdagilar uchun qo‘shimcha ta’lim

Bolalar va kattalar uchun qo‘shimcha ta’lim quyidagilarga qaratilgan:

ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish va rivojlantirishga;

shaxsning intellektual, ma’naviy-axloqiy va jismoniy jihatdan rivojlanishiga bo‘lgan individual ehtiyojlarini qondirishga;

sog‘lom va xavfsiz turmush tarzini shakllantirish hamda salomatlikni mustahkamlashga; bo‘sh vaqtni mazmunli tashkil etishga.

U quyidagilarni ta’minlaydi: jamiyatga moslashuvni; kasbiy yo‘naltirishni; iqtidorli va iste’dodli bolalarni aniqlash hamda qo‘llab-quvvatlashni.

“Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonun asosiy ta’lim dasturlari va turli qo‘shimcha ta’lim dasturlari orqali uzluksiz ta’lim olish uchun sharoit yaratadi hamda bir vaqtning o‘zida bir nechta ta’lim dasturlarini o‘zlashtirish imkonini beradi. Qo‘shimcha ta’lim dasturlariga quyidagilar kiradi:

1. Qo‘shimcha umumta’lim dasturlari: qo‘shimcha umumrivojlantiruvchi dasturlar; san’at sohasidagi qo‘shimcha tayyorlov (predprofessional) dasturlar; sport tayyorgarligi bo‘yicha qo‘shimcha ta’lim dasturlari.

2. Qo‘shimcha kasbiy dasturlar: malaka oshirish dasturlari; kasbiy qayta tayyorlash dasturlari

Qonun qo‘shimcha umumta’lim dasturlarini amalga oshirishning ko‘p subyektli tizimini mustahkamlaydi: bunday dasturlarni turli turdagi ta’lim tashkilotlari, ta’lim faoliyatini amalga oshiruvchi boshqa tashkilotlar, shuningdek, yakka tartibdagi tadbirkorlar ham (ular uchun alohida ta’lim litsenziyasi talab etilmaydi) amalga oshirishi mumkin.

Ta’lim tashkilotlari quyidagi turlarga ajratiladi:

- maktabgacha ta’lim tashkilotlari;
- umumiy o‘rta ta’lim tashkilotlari;
- professional ta’lim tashkilotlari;
- oliy ta’lim tashkilotlari;
- qo‘shimcha kasbiy ta’limni amalga oshiruvchi tashkilotlar;
- qo‘shimcha ta’lim tashkilotlari.

Ta’lim faoliyatini qo‘shimcha faoliyat turi sifatida amalga oshiradigan tashkilotlarga esa ilmiy-tadqiqot tashkilotlari, ota-ona qaramog‘isiz qolgan bolalar uchun ijtimoiy muassasalar, bolalarni davolash va dam oldirish bilan shug‘ullanuvchi tashkilotlar, ijtimoiy xizmat ko‘rsatish tashkilotlari va boshqa yuridik shaxslar kiradi.

Bolalarni qo‘shimcha ta’lim bilan qamrab olishni kengaytirish

Davlatning ta’lim siyosatini izchil amalga oshirish hamda bolalarning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish maqsadida qo‘shimcha ta’lim tizimini rivojlantirishga alohida e’tibor qaratilmoqda. Zamonaviy qo‘shimcha ta’lim modeli bosqichma-bosqich joriy etilmoqda va quyidagi sharoitlarni yaratishni nazarda tutadi: milliy va umuminsoniy qadriyatlar, xalqimizning tarixiy hamda madaniy an’analari asosida har tomonlama rivojlangan va ijtimoiy mas’uliyatli shaxsni tarbiyalash; bolalar va yoshlarning qobiliyatlari hamda iste’dodlarini aniqlash, qo‘llab-quvvatlash va rivojlantirishning samarali tizimini shakllantirish; barcha ta’lim

oluvchilarning o‘zini namoyon qilishi, ijodiy salohiyatini rivojlantirishi va kasbiy yo‘nalishini ongli ravishda tanlashi uchun zarur sharoit yaratish.

Ushbu tizim adolat, teng imkoniyatlar, erkin tanlov va individual yondashuv tamoyillariga asoslanadi. Modelning asosiy maqsadi — 5 yoshdan 18 yoshgacha bo‘lgan bolalarni qo‘shimcha ta’lim bilan keng qamrab olish, ularning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish hamda zamonaviy bilim va ko‘nikmalarini rivojlantirishdan iborat.

2025-yilda sohaga oid qonunchilik hujjatlari yangilandi (2025-yil 23-oktabrdagi O‘RQ–1091-sonli Qonun): unga muvofiq, “maktabdan tashqari ta’lim” tushunchasi “qo‘shimcha ta’lim” atamasi bilan almashtirilib, bolalar va katta yoshdagilar uchun qo‘shimcha ta’limni tashkil etishning yangi huquqiy mexanizmlari belgilandi.

Unga ko‘ra, qo‘shimcha ta’lim faoliyati quyidagi yo‘nalishlarga qaratilishi lozim: o‘quvchilarning ma’naviy-axloqiy, fuqarolik va vatanparvarlik tarbiyasini ta’minlashga;

bolalar va yoshlarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirish hamda rivojlantirishga; o‘quvchilarning intellektual, axloqiy, badiiy-estetik va jismoniy rivojlanishdagi individual ehtiyojlarini qondirishga;

sog‘lom va xavfsiz turmush tarzini shakllantirish, salomatlikni mustahkamlash hamda bo‘sh vaqtni mazmunli tashkil etishga;

o‘quvchilarning jamiyat hayotiga muvaffaqiyatli moslashuviga ko‘maklashishga;

yoshlarni kasbiy yo‘naltirish va kelajak kasbini ongli tanlashiga yordam berishga;

alohida qobiliyat va iste’dodga ega bo‘lgan o‘quvchilarni aniqlash, qo‘llab-quvvatlash hamda rivojlantirishga;

ta’lim oluvchilarning qiziqishlari, ehtiyojlari va individual salohiyatini rivojlantirishga qaratilgan qo‘shimcha ta’lim dasturlarini amalga oshirishga.

1.3. Metodik tavsiyalar

Bolalar ta’limi uchun yagona qat’iy standart mavjud bo‘lmagan sharoitda, qo‘shimcha ta’lim sohasida (to‘g‘ridan-to‘g‘ri amal qiluvchi normativ hujjatlar bundan mustasno) amaliyot ko‘p jihatdan O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi tomonidan tasdiqlangan metodik tavsiyalar va axborot-uslubiy xatlardagi qoidalarga tayanadi.

Bunday hujjatlar orasida umumta’lim tashkilotlari amaliyoti uchun ayniqsa muhim bo‘lgani — “qo‘shimcha ta’lim” va “sinfdan tashqari faoliyat” tushunchalarini ajratib beruvchi metodik tavsiyalardir, chunki umumiy ta’limning davlat ta’lim standartlari doirasida bu ikki tushunchani chegaralashda turli qarashlar yuzaga kelishi mumkin.

Muhim

Sinfdan tashqari faoliyat deganda asosiy ta’lim dasturlarini o‘zlashtirishning rejalashtirilgan natijalariga (predmet, metapredmet va shaxsiy) erishishga qaratilgan, dars shaklidan farq qiluvchi shakllarda amalga oshiriladigan ta’lim faoliyati tushuniladi.

Ta’lim tashkilotlarida darsdan tashqari faoliyat rejasini amalga oshirish uchun boshqa tashkilotlarning resurslaridan ham foydalanish mumkin (jumladan, tarmoq shaklida):

- qo‘shimcha ta’lim tashkilotlari;
- kasbiy ta’lim tashkilotlari;
- oliy ta’lim tashkilotlari;
- ilmiy tashkilotlar; madaniyat tashkilotlari;
- jismoniy tarbiya va sport tashkilotlari;
- bolalar jamoat birlashmalari;
- zarur resurslarga ega boshqa tashkilotlar.

Umumta’lim tashkilotlari tomonidan qo‘shimcha umumta’lim dasturlarini ishlab chiqish — qo‘shimcha ta’lim tizimining asosiy elementlaridan biridir. Bu jarayon qo‘shimcha umumrivojlantiruvchi dasturlarni loyihalash bo‘yicha metodik tavsiyalarga muvofiq amalga oshiriladi.

Fuqarolarga bolalar uchun ko‘rsatilayotgan qo‘shimcha ta’lim xizmatlarining sifati haqida ochiq va shaffof ma’lumot berish maqsadida bolalar uchun qo‘shimcha ta’lim sifatini tashqi va mustaqil baholash tizimi (QTS MBT) joriy etilishi mumkin. Mazkur tizim doirasida qo‘shimcha ta’lim tashkilotlari faoliyati, ta’lim dasturlari sifati hamda ularning belgilangan maqsad va vazifalarga muvofiqligi yuzasidan jamoatchilik va ekspert baholash mexanizmlari yo‘lga qo‘yiladi. QTS MBT natijalari ochiq axborot tizimlari va monitoring platformalarida e’lon qilinishi mumkin bo‘lib, bu ota-onalar va ta’lim oluvchilarga bolalarning qiziqishlari, tayyorgarlik darajasi hamda individual ehtiyojlariga mos qo‘shimcha ta’lim dasturlarini tanlash imkonini beradi. Bunda alohida e’tibor ijtimoiy himoyaga muhtoj va murakkab hayotiy vaziyatdagi bolalarning ta’lim imkoniyatlarini kengaytirishga qaratiladi.

Qo‘shimcha ta’lim sohasida alohida ta’lim ehtiyojlariga ega bo‘lgan bolalar hamda nogironligi bo‘lgan bolalar uchun yagona metodik va tashkiliy-pedagogik yondashuvlarni ta’minlash maqsadida maxsus metodik tavsiyalar ishlab chiqilgan (masalan, “O‘zbekiston Respublikasida qo‘shimcha ta’lim tashkilotlari bazasida alohida ta’lim ehtiyojlariga ega hamda nogironligi bo‘lgan bolalar uchun inklyuziv ta’lim muhitini yaratish bo‘yicha metodik tavsiyalar”). Ularda inklyuziv ta’lim muhitini yaratishning ustuvor yo‘nalishlari, masofaviy ta’lim texnologiyalaridan samarali foydalanish, shuningdek moslashtirilgan qo‘shimcha ta’lim dasturlarini ishlab chiqish va joriy etish bo‘yicha tavsiyalar yoritilgan.

O‘zbekiston Respublikasida qo‘shimcha ta’lim tizimida zamonaviy ta’lim muhitini rivojlantirishga qaratilgan quyidagi innovatsion yo‘nalishlar faol joriy etilmoqda:

“Kelajak markazlari” (yosh texnologik yetakchilarni tayyorlashga ixtisoslashgan texnoparklar va innovatsion ijodiy-texnik maydonlar), **IT Park tizimidagi raqamli texnologiyalar o‘quv markazlari,** umumiy o‘rta va qo‘shimcha ta’lim integratsiyasiga asoslangan yoshlar markazlari hamda boshqa zamonaviy ta’lim maydonchalari.

Bolalar uchun qo‘shimcha ta’limda yangi ta’lim muhitini yaratish, jumladan, umumta’lim va qo‘shimcha ta’lim muassasalari bazasida zamonaviy o‘quv maydonlarini tashkil etish maqsadida metodik tavsiyalar ishlab chiqilgan. Ushbu tavsiyalar pedagogik talablar,

moddiy-texnik bazani shakllantirish hamda ta’lim va tarbiya vositalaridan samarali foydalanish bo‘yicha yo‘nalishlarni belgilaydi, jumladan: zamonaviy o‘quv jihozlari va texnik qurilmalar; sport anjomlari va inventarlar; o‘quv-laboratoriya va amaliy mashg‘ulot vositalari; musiqa asboblari va ijodiy faoliyat uchun jihozlar; kompyuter texnikasi va raqamli texnologiyalar vositalari; axborot-kommunikatsiya tizimlari va internet tarmoqlari; elektron va multimedia ta’lim resurslari; bosma va raqamli o‘quv-metodik materiallar hamda boshqa zarur moddiy-texnik vositalar.

2030-yilgacha qo‘shimcha ta’limni rivojlantirish konsepsiyasi hamda yoshlar bilan ishlashga oid davlat dasturlari doirasida qo‘shimcha ta’lim tizimida ta’lim mazmuni, metodlari va texnologiyalarini yangilashga qaratilgan mexanizmlar joriy etilmoqda. Bu jarayonlar ta’lim sifatini oshirish, o‘quvchilarda funksional savodxonlikni rivojlantirish, shuningdek ularning intellektual, ijodiy, jismoniy va ma’naviy kompetensiyalarini shakllantirishga, shu bilan birga mamlakatning inson kapitalini rivojlantirish va yoshlarning zamonaviy kasblarga yo‘naltirilishini ta’minlashga xizmat qiladi.